

Till
Talmannen Nicole Fontaine
Europaparlamentet
L-2929 LUXEMBURG

För information:

- * Sveriges Riksdags Revisorer, Stockholm
- * Justitiekanslern
- * Domstolsverket, Jönköping
- * European Court, Strasbourg
- * Mina barn

Från
Lars Cornell
Fiskartorpsholmen
59493 Lofta, Sweden
0493-67074

ANMÄLAN OM SYSTEMATISK KORRUPTION I SVENSKT RÄTTSVÄSENDE

En rättssökande mot advokat i Sverige möter en kåranda som är oövervinnerlig. Hur rätt den sökande än har kan han/hon inte få rätt annat än i enkla fall av arten för sent inlämnad handling.

I högre svensk rätt har under ett halvt sekel endast två advokater dömts skadeståndsskyldiga medan det i grannländerna döms ca 70 advokater varje år. Flera rättsfall och det senaste halvårets debatt i pressen har givit uppmärksamhet åt situationen. Där kallas advokat kåren 'ett frälse'. Det är en kritik som riktas mot domstolar där medborgare och advokat inte står lika inför svensk lag.

Jag ber Europaparlamentet att opartiskt utreda och agera mot allvarliga brister i det svenska rättsväsendet.

Jag ber om en opartisk undersökning av hur (delikatess-)jäv och kåranda påverkar domsluten och rättsäkerheten i Sverige.

Efter sommarens debatt börjar man se ett mönster ungefär som följer:

Domstol vränger lag genom att ignorera, bortförklara eller helt utelämna tunga bevis och domskäl. Domen döljs i en medveten bristande kvalitet på en avgörande punkt medan domen i övrigt kan vara mycket väl gjord.

Vid överklagandet döms utan att de anmälda domskälen behandlas.

Högsta domstolen är normgivande för domstolarnas kvalitet och kultur och godkänner den usla kvaliteten genom att inte bevilja prövning.

JO och JK skall vara en granskande myndighet. Men de granskar ej bevis och domskäl och är därför inte kvalitetskontrollerande och korruptionsbekämpande organ.

Riksåklagaren anser inte att korruption vid domstol är något för honom att utreda. Har det inte gjorts på 60 år, varför skall det då göras nu? Kanske är det ännu ett exempel på kollegialt svenskt beteende (Not 3, 4, 5 och 6). Uppgiften 2 fall på 60 år har publicerats flera gånger i svensk rikspress utan att bli dementerad.

* En professor i civilrätt bekräftar vid telefonsamtal indirekt uppgifterna.

* En advokat bekräftar indirekt uppgiften med orden "du har rätt i sak, men jag åtar mig inte fallet för sådana här mål går inte att vinna" (Not 6).

* En erfaren domare säger att han inte vet men att det mycket väl kan vara så.

Makt utan ansvar korrumpierar. Domstol har makt, ingen kontrollerar dess verksamhet och ställer den till ansvar.

Situationen är sådan att den rättsökande är rättslös mot svenskt rättsväsende i fall av rättsröta och korruption och mot dålig effektivitet och kvalitet eller fel i sådan situation. Då kan rättsröta gro, det är riskfritt eftersom ingen utreder och ställer kolleger till ansvar när sådant inträffar.

Många känner ilska, andra uppgivenhet över att rättsökande luras in i arbetskrävande och dyra processer mot jurist som de inte har en chans att vinna. Hur rätt de än har så möter de en oövervinnerlig kåranda. Sådant är bedrägeri och det är svenskt rättsväsende som är bedragaren och motpartens räkning lyder på 4000:- SEK per timme.

Vid korruption i rättsväsendet måste den enskilde väcka enskilt åtal till vilket behövs ekonomisk trygghet. För om korruption skett två gånger kan det mycket väl ske en tredje för att dölja de två första. Så sker ofta när mycket står på spel som framgår av Amnesty's utredning i Osmo Vallo fallet (Not 5). Sådant försök gjordes även när EU-parlamentet drabbades av korruption.

Vid enskilt åtal behövs sakkunnig ledning av advokat. Men vilken advokat ställer upp mot kårintresset i ett sådant mål (Not 4)? Vid enskilt åtal möter den rättsökande en motpart mot vilken han/hon i alla avseenden befinner sig i underläge. Att ha rätt är då en sak men att få rätt en helt annan. Det är oskäligt att anse, att en enskild svensk medborgare ensam skall ta en sådan börda när rättsväsendet felat.

När Europaparlamentet råkade ut för korruption fanns fungerande organ (fallet Paul van Buitenen). Likaså när det nyligen uppdagats oegentligheter vid EU's Stockholmskontor. Men i svenskt rättsväsende finns inget sådant.

* Det behövs en RO, en RättsOmbudsman, som tillvaratar rättskonsumentens intressen på samma sätt som KO för andra tjänster och varor.

* Det behövs en specialdomstol för fall där jurist/advokat är part i målet så att kåranda ej påverkar domen. RO och specialdomstol får en kvalitets- och effektivitetshöjande och kostnadssänkande effekt. Där bör finnas både fackjurister och personer med erfarenhet av utveckling och kvalitetsäkring i näringslivet.

* Det behövs en författningsdomstol.

Sverige är befolkningsmässigt ett litet land men stort till ytan. Förhållandena är annorlunda än i det tätbefolkade centraleuropa. Bland advokater och andra jurister känner många varandra på ett nära sätt. Många har varit studiekamrater och samhörighetskänslan är mycket djupare än i tätbefolkade områden.

I två av de exemplifierande fallen var domaren och den till svars ställde advokaten mångåriga arbetskamrater. Advokaten och domstolen, i svensk glesbygd, hade ömsesidiga beroendeförhållanden. Det är inför allmänheten inte trovärdigt att man i en sådan situation skall kunna erhålla en rättvis dom. En debattör uttryckte det som att "Då kan man lika gärna tro på sagor". Allmänheten ser med misstro på sådana domar och misstron är välgrundad eftersom det ofta måste vara svårt för en domare att vara opåverkad - medvetet eller omedvetet.

Det är därför av vikt för rätts säkerheten och allmänhetens förtroende för rättsväsendet att domar, där jurist är part i målet, handläggs så att "ej ens Cæsars hustru kan misstänkas." Men JO och JK och Europadomstolen godkänner avancerat deliktessjäv som får det svenska rättsväsendet att ruttna.

Korruption är ett klandervärt men naturligt mänskligt beteende som förekommer i alla kulturer. Det vore märkligt om det aldrig förekom i svenska domstolar. Det intressanta är därför vilka organ och mekanismer det finns för att med kurrage och kraft upptäcka och motverka förekomsten och reparera den skada som möjligen blivit följd vid varje enskild förekomst.

Tecken tyder på ett så stort mörkertal i Sverige som 70 varje år.

Lars Cornell
svensk medborgare
fd organisationsutvecklare

- Not 1: Ordet **domstol** används här om tingsrätt, hovrätt, Högsta domstolen, länsrätter mfl
Ordet **rättsväsende** innefattar därjämte även polis, advokater, JO, JK, RÅ mfl.
- Not 2: Ordet **korruption** som jag använder det här behöver inte handla om pengar - det finns andra likställda värden som tex kåranda.
- Not 3: Orden **kåranda** och **kollegial** likställer jag här med samma mänskliga fenomen som familjeband, rasism, politisk ideologi, religion och ett fotbollslags gemensamma strävan.
- Not 4: Jämför Advokatsamfundets stadga 1 §: "... att tillvarata advokaternas allmänna yrkesintressen samt att verka för sammanhållning och samförstånd mellan advokaterna."
- Not 5: "FEM ÅR AV UNDFLYKTER" "..... Tvärtom har de många utredningarna av dödsorsaken lett till att de faktiska omständigheterna har mörklagts, säger Amnesty International i dag." ... "... är en besvärande anklagelse mot hela utredningsprocessen. Det skulle kunna betyda att svenska myndigheter varit delaktiga i en mörkläggning för att hindra att hela sanningen kom fram. Osmo Vallos mor har heller inte fått godtagbara svar på sina frågor om sonens död, vilket är fullständigt oacceptabelt, säger Svenska Amnestys generalsekreterare Carl Söderbergh."
- Not 6: I ett fall avvisade 20 advokater av 24 tillfrågade en begäran om assistans.

- 1 Exempel från debatter i svenska tidningar år 2000 <http://www.tjust.com/y/dok/debatt2000.pdf>
- 2 Exempel Västerås tingsrätt mål T 1113-96 <http://www.tjust.com/y/resning/HDr0009-2.pdf>
- 3 Exempel Västerås tingsrätt mål FT 571-94 <http://www.tjust.com/y/resning/HDr0009-3.pdf>
- 4 Exemplet Osmo Vallo - se Not 5.